

Osnovna šola Ljudski vrt Ptuj

RAZISKOVALNA NALOGA

(s področja psihologije)

KAKO OBREMENJENI SO UČENCI OŠ LJUDSKI VRT V PRIMERJAVI S TUJIMI VRSTNIKI?

Mentorica:

Edita Čelofiga

Raziskovalki:

Ajda Hajnal

Špela Hajnal

Ptuj, marec 2020

ZAHVALA

Zahvaljujeva se mentorici Editi Čelofiga, ki nama je pomagala pri pripravi raziskovalne naloge, učencem 9. razreda OŠ Ljudski vrt Ptuj, učencem 8. razreda II. Osnovna škola Varaždin ter učencem 8. razreda osnovne šole Đura Jakšiča Pančevo.

POVZETEK

V nalogi so prikazane razlike v tem, kako učenci 9. razreda naše šole doživljajo šolo v primerjavi z vrstniki iz Hrvaške in Srbije - v kolikšni meri so učenci višjih razredov naše šole dejansko obremenjeni s šolskim delom, v kolikšni meri se čutijo obremenjene s šolskim delom, koliko so obremenjeni z obšolskimi dejavnostmi in koliko prostega časa imajo na voljo. V teoretičnem delu naloge je opredeljen pojem obremenjenosti in obseg obveznih ur pouka v 9. razredu v Sloveniji ter zadnjem, 8. razredu v Srbiji in na Hrvaškem, število predmetov in število izbirnih predmetov. V empiričnem delu naloge so prikazani rezultati anketnega vprašalnika – povprečno zadovoljstvo učencev s šolo, časa, ki ga učenci dnevno porabijo za domačo nalogo in učenje ter za obšolske dejavnosti, obremenjenost učencev z rednim šolskim delom – poukom in delom za šolo doma ter obšolskimi dejavnostmi.

Ključne besede: obremenjenost, obšolske dejavnosti, pouk, učenje, zadovoljstvo s šolo

ABSTRACT

The thesis shows the differences in the way 9th grade students of our school experience school compared to peers from Croatia and Serbia - the extent to which the students of the upper classes of our school are actually burdened with school work, the extent to which they feel burdened with school work, how much they are burdened with after-school activities and how much free time they have available. The theoretical part defines the concept of workload and the amount of compulsory lessons in the 9th grade in Slovenia and the last, 8th grade, in Serbia and Croatia, the number of subjects and the number of elective subjects. The empirical part of the thesis shows the results of the questionnaire - the average satisfaction of students with school, the time spent by students daily for homework and learning, and for extracurricular activities, the workload of students with regular school work - teaching and working at home and after-school activities.

Keywords: workload, extracurricular activities, teaching, learning, satisfaction with school

KAZALO

1. UVOD	3
2. TEORETIČNI DEL	8
2.1 Problem obremenjenosti učencev.....	8
2.2 Vrste obremenitev	8
2.3 Obremenjenost z rednim šolskim delom	9
3. EMPIRIČNI DEL	13
3.1 Namen	13
3.2 Razčlenitev in podrobna opredelitev	13
3.3 Metodološka opredelitev	15
4. ANALIZA ANKETNIH VPRAŠALNIKOV	16
5. DISKUSIJA	32
6. ZAKLJUČEK	46
7. VIRI IN LITERATURA	47
8. PRILOGE	48

1. UVOD

Preobremenjenost z delom in delovnimi obveznostmi je v vsakdanjem življenju vse pogostejši pojav in tudi mladi niso pri tem izjema. Osnovnošolci se vsakodnevno srečujemo s številnimi izzivi. Ob tem naletimo na številne ovire, kako uskladiti želje staršev s svojimi željami in interesi. Velikokrat je šolskega dela preveč, hkrati pa obiskujemo številne občolske dejavnosti, ki nas dodatno zaposlujejo. Pogosto zaradi obremenjenosti nimamo več prostega časa ali pa ga je zelo malo. Učni načrt je v višjih razredih zelo obsežen, vsako leto dobimo tudi dodatne predmete, ki nas dodatno obremenjujejo. Zaradi prenatrpanosti z vsebinami posameznih predmetov, zaradi številnih pisnih in ustnih ocen, dodatnih občolskih dejavnosti, željami in pričakovanji staršev, pogosto ne dosegamo zelenih ocen in uspeha v šoli ter imamo težave, ki se kažejo kot odpor do šole, izostajanje od pouka, utrujenost, nezainteresiranost, razdražljivost in zaskrbljenost.

O tem, da so slovenski osnovnošolci preveč obremenjeni, je bilo veliko govora v preteklem letu. Društvo Svet staršev je namreč pomladi 2019 s peticijo opozorilo, da so po njihovem mnenju slovenski šolarji preobremenjeni, kar je pokazala tudi raziskava HBCS iz leta 2009/2010. Avtorji peticije, ki so zbrali več kot 20.000 podpisov, so med drugim predlagali zmanjšanje obsega učne snovi in domačih nalog, manj številčnega in več opisnega ocenjevanja, ukinitve nacionalnega preverjanja znanja oziroma njegovo preobrazbo v t. i. kompetenčne teste, uvedbo sprejemnih izpitov za srednjo šolo in fakultete, ukinitve mature in zmanjšanje števila učencev v razredu na največ 24. Pri zmanjšanju količine učne snovi pa so predlagali izločitev "*balasta*" iz učnih načrtov.

Šolski strokovnjaki očitke o preobremenjenosti slovenskih osnovnošolcev bolj ali manj zavračajo, z obrazložitvijo, da gre za subjektivno mnenje staršev in vpliv medijev, saj mednarodne raziskave kažejo na to, da je količina pouka v Sloveniji manjša kot v primerljivih državah. Tako imajo 13-letniki v evropskih državah bistveno več ur pouka tedensko, kot jih imajo 13-letniki v Sloveniji. Manj, oziroma enako število ur pouka, imajo le vrstniki na Norveškem, Madžarskem in na Islandiji.

Podatki, zbrani v okviru raziskave TIMSS 2012 navajajo, da skoraj 40 % osmošolcev za domačo nalogo porabi manj kot 45 min dnevno. Več kot 45 min, vendar manj kot 3 ure za nalogo porabi 45 % slovenskih osmošolcev. Glede na primerjavo med 35 državami

sodelujočimi v raziskavi so 13-letniki v Sloveniji po časovni obremenjenosti z domačimi nalogami na tridesetem mestu in s tem skoraj pri dnu lestvice.¹

Po mednarodnih raziskavah slovenski učenci ne marajo šole oziroma je delež tistih, ki v šolo hodijo z veseljem, precej nižji kot v državah, s katerimi se primerjamo. Svoje učitelje ocenjujejo kot odtujene, pa tudi razredno klimo v razredih zaznavajo kot manj ugodno, kar je v nasprotju z oceno v drugih državah. Učenci v Sloveniji so povprečno zadovoljni s šolo in menja, da so z delom za šolo nadpovprečno obremenjeni, kar je zanimivo, saj je število načrtovanih ur pouka daleč pod evropskih povprečjem. Tudi čas, ki ga porabijo za delo za šolo doma, je krajši kot pri sovrstnikih v primerljivih evropskih državah.²

V letu 2019 je Zavod RS za šolstvo izpeljal raziskavo, s katero so ugotovili, da so slovenski osnovnošolci preobremenjeni le ob ocenjevalnih obdobjih, ko so preverjanja znanja pri vseh učnih predmetih. Težave imajo tisti, ki nimajo ustreznih učnih navad ter strategij učinkovitega učenja. Tako si ne zmorejo zapomniti velike količine podatkov, ki niso medsebojno povezani ali jih niso pridobili z izkustvenim učenjem. Učenci, ki se aktivno učijo - sami iščejo podatke, jih primerjajo, povzemajo bistvo, iščejo ključne besede, postavljajo vprašanja, razpravljajo o učni snovi, redno izpolnjujejo šolske obveznosti in imajo razvite učne navade, s preobremenjenostjo zaradi šole nimajo težav.³

Ker naju je tema pritegnila, sva se odločili raziskati, v kolikšni meri so učenci višjih razredov naše šole dejansko obremenjeni s šolskim delom, v kolikšni meri se čutijo obremenjeni s šolskim delom, koliko so obremenjeni z obšolskimi dejavnostmi in koliko prostega čas imajo na voljo. Ker naju je zanimalo, kako doživljajo šolanje osnovnošolci

---

¹ HBSC Survey 2009/2010 – dostopno na <http://www.hbsc.org/publications/international/> (11.10. 2019)

² Raziskava: Slovenski učenci ne marajo šole, dostopno na <https://www.delo.si/novice/slovenija/raziskava-slovenski-ucenci-ne-marajo-sole.html> (12. 2. 2019)

³ Raziskava o obremenjenosti učenk in učencev (2019), dostopno na: <https://www.zrss.si/objava/raziskava-o-obremenjenosti-ucenk-in-ucencev> (3.12. 2019)

v tujini – ali se čutijo enako obremenjene, sva se lotili tudi raziskave med učenci šol iz Hrvaške in Srbije, s katerima sodelujemo že vrsto let - II. Osnovna škola na Hrvaškem ter šole Đura Jakšiča v Srbiji.

V teoretičnem delu naloge sva opredelili pojem obremenjenosti in primerjali obseg obveznih ur pouka v 9. razredu v Sloveniji ter zadnjem, 8. razredu v Srbiji in na Hrvaškem, število predmetov in število izbirnih predmetov. Ti podatki so nama bili v pomoč pri ugotavljanju dejanske obremenjenosti učencev z rednim šolskim delom – poukom.

V empiričnem delu naloge sva raziskali, kako zadovoljni so učenci s šolo, koliko časa dnevno porabijo za domačo nalogo in učenje ter za obšolske dejavnosti, kako obremenjeni so z rednim šolskim delom – poukom in delom za šolo doma ter obšolskimi dejavnostmi.

Za raziskovalno metodo sva izbrali anketiranje in podatke zbrali s pomočjo anonimnih anketnih vprašalnikov (priloga 1, priloga 2, priloga 3). Raziskovalni vzorec so bili učenci devetih razredov Osnovne šole Ljudski vrt Ptuj in učenci 8. razredov II. Osnovna škola na Hrvaškem ter osnovne šole Đura Jakšiča v Srbiji. V raziskavi je sodelovalo 40 učencev iz Hrvaške, 61 učencev iz Slovenije in 72 učencev iz Srbije. Raziskava je potekala v mesecu januarju 2020.

Vprašalnike sva analizirali po posameznih vprašanjih in naredili primerjavo med vsemi tremi sodelujočimi šolami. Analiza vprašalnikov je pokazala rezultate, ki so naju delno presenetili, delno pa sva jih na nek način pričakovali.

2. TEORETIČNI DEL

2.1 Problem obremenjenosti učencev

Šola je ena izmed obremenitev, s katero se v življenju srečajo prav vsi otroci. Zato je pomembno, da se s tem pojmom seznanimo, da prepoznamo znake preobremenjenosti in pravočasno odreagiramo. Helena Novak obremenjenost učenca opisuje kot skupek fizičnih in psihičnih naporov, katerim je izpostavljen v nekem časovnem obdobju. Učenje od učenca zahteva različne obremenitve, ki se med seboj prepletajo, stopnjo obremenitve posameznika pa je mogoče določiti kot razmerje med zahtevami in zmožnostmi učenca.⁴

Vse spodaj opisane obremenitve se med seboj prepletajo, dopolnjujejo in povečujejo sorazmerno s trajanjem dejavnosti. Čim daljša je obremenitev, tem večja je tudi obremenjenost. Na stopnjo obremenjenosti vplivajo tudi učiteljev odnos do učenca, prostorski pogoji za delo, otrokovo zanimanje za snov, njegove sposobnosti, način organizacije učenja, motivacija za delo.

Zavedati se moramo, da je obremenjenost zelo subjektivno določena, saj jo vsak posameznik zaznava drugače in v drugačni meri. V šoli se otroci z obremenjenostjo srečujejo predvsem zaradi zunanjih dejavnikov, še najbolj zaradi pomembnosti, ki jo pripisujejo šolskim ocenam. K povečanju obremenjenosti otrok pa v nekaterih primerih prispevajo tudi prevelika pričakovanja staršev in številne obšolske dejavnosti.⁵

2.2 Vrste obremenitev

Obremenitve delimo na psiho-motorne, telesne, čutne, čustvene in intelektualne.

a) Fizične in psihične obremenitve

Vsako miselno delo zahteva fizične in psihične napore. Med fizične obremenitve sodijo pretežke šolske torbe, neprimerne šolske mize in stoli, neustrezni urniki. Do fizičnega napora prihaja predvsem pri dolgotrajnem sedenju. Takšne obremenitve zmanjšujejo otrokove učne sposobnosti, nepravilna drža pa lahko povzroči ukrivljenost hrbtenice in druge neprijetne posledice. Po večurnem sedenju učenci postanejo utrujeni, kar se

---

⁴ Novak, H., idr: Obremenitve osnovnošolcev : posledice in vzroki. Radovljica : Didakta, 1995.

⁵ Prav tam.

velikokrat odraža v njihovem obnašanju. Učenci postanejo nemirni in nepozorni, delovna učinkovitost pa se drastično zmanjša. Tovrstno utrujenost lahko v šoli omilimo z občasnimi motoričnimi dejavnostmi kot so razgibalne vaje, sprehod po učilnici ali šoli.

Pri pouku morajo učenci premagovati še psihične napore zaradi intelektualnih obremenitev, saj morajo ostati zbrani in usvojiti veliko novih pojmov, podatkov in definicij. Kadar v učnih programih prevladujejo vsebine, ki jih učenci morajo usvojiti predvsem s pomnjenjem, učenci niso aktivno vključeni v proces, saj je učna aktivnost osredotočena zgolj na pomnjenje. V tem primeru gre za enostransko intelektualno obremenjevanje otrok, zlasti njihovega spomina. Znanje, ki ga pridobijo s takšnim načinom dela, je zanje nesmiselno in neživljenjsko.

Psihično utrujenost povzročajo predvsem monotono in nezanimivo šolsko delo, napeti medosebni odnosi, strah pred ocenjevanjem, strah pred neuspehom. V šoli bi to lahko preprečili z zanimivim, razgibanim poukom, med katerim bi učenci aktivno sodelovali, čim več razpravljali, samostojno reševali probleme, se učili s pomočjo eksperimentov ...

b) Čustvene obremenitve

Čustvene obremenitve so zelo pogoste. Med najbolj obremenjujočimi čustvi za osnovnošolce je zagotovo strah, ki se izraža kot napetost, negotovost, razburjenost. Otroci so danes izpostavljeni različnim pritiskom, vezanim na šolo in tudi izven nje. Pojavlja se strah pred slabimi ocenami, pred ustnim in pisnim ocenjevanjem, pred razočaranjem staršev, pred posmehom vrstnikov.

2.3 Obremenjenost z rednim šolskim delom

Marjanovič Umek⁶ navaja, da učenci v Sloveniji v vseh treh starostnih obdobjih preživijo manj ur v šoli kot njihovi sovrstniki v tujini (z izjemo Estonije in Finske). Povprečje OECD je 926 ur za učence stare med 12 in 14 let, učenci v Sloveniji pa imajo v tem starostnem obdobju 791 ur pouka. V primerjavi s povprečnim številom načrtovanih ur držav EU (2577 ur) imajo učenci v Sloveniji skozi vsa tri starostna obdobja kar 444 ur pouka manj.

---

⁶ Marjanovič Umek, L. idr.: Analiza predmetnika osnovne šole. Ljubljana : Pedagoška fakulteta, 2012

Zavod za šolstvo RS je v preteklem šolskem letu (2018/2019) med slovenskimi šestošolci in osmošolci opravil raziskavo o obremenjenosti slovenskih šolarjev,⁷ s katero je poskušal ugotoviti predvsem to, ali so naši osnovnošolci pod stresom in kaj jim stres v največji meri povzroča.

Ugotovili so, da slovenski učenci niso nadpovprečno obremenjeni s stresom. Na vprašanja o stresu, šolskem delu, odnosih v šoli in doma je odgovarjalo 8.316 učencev, pokrite pa so bile vse slovenske regije. Raziskovalci so doživljanje stresa razdelili v štiri podskupine: pouk in delo za šolo, dejavnosti izven pouka, pričakovanja staršev in odnosi v šoli. Pri tem so vrednosti nad srednjo stopnjo obremenjenosti zaznali le znotraj skupine pouk in delo v šoli, ki je učencem povzročala več stresa, kot bi pričakovali. Znotraj te skupine predstavlja največ stresa ocenjevanje in veliko število predmetov v šoli. Ugotovili so, da fantje doživljajo več stresa kot dekleta, stopnja stresa pa se proti koncu osnovnošolske vertikalne povečuje. Raziskava je zaznala tudi, da odnosi v šoli in pričakovanja staršev otrokom ne povzročata pretiranega stresa, da za pisanje domačih nalog 55 % učencev porabi pol ure, kar 80 % šolarjev pa ne več kot eno uro. Učenju 65 % šolarjev nameni eno uro učenja dnevno.

---

⁷ Raziskava o obremenjenosti učenk in učencev (2019), dostopno na:

<https://www.zrss.si/objava/raziskava-o-obremenjenosti-ucenk-in-ucencev> (3.12. 2019)

Primerjava predmetnikov v 9. razredu osnovne šole v Sloveniji in 8. razredu osnovne šole na Hrvaškem in v Srbiji

Zbrani podatki so nama bili v pomoč pri ugotavljanju stopnje obremenjenosti učencev z rednim šolskim delom v vseh treh sodelujočih državah.⁸

Slovenija	Srbija	Hrvaška
Začetek šolanja: ko otrok dopolni 6 let	Začetek šolanja: med 6.5 in 7.5 leti	Začetek šolanja: 6 let
Trajanje šolanja: 9 let	Trajanje šolanja: 8 let	Trajanje šolanja: 8 let
Št. obveznih predmetov v 9. razredu: 11	Št. obveznih predmetov v 8. razredu: 12	Št. obveznih predmetov v 8. razredu: 11
Tedensko število ur pouka: 25.5	Tedensko število ur pouka: 27	Tedensko število ur pouka: 25
Število izbirnih predmetov: 1 do 2	Število izbirnih predmetov: najmanj 3 (etika ali verouk, računalništvo ali likovno snovanje + šport)	Št. izbirnih predmetov: nobeden ni obvezen; učenci pa lahko izbirajo med nemščino (2 uri), veroukom (2 uri) in računalništvom (2 uri)
Tedensko število ur izbirnih predmetov: od 2 do 3	Tedensko število ur izbirnih predmetov: 3	Tedensko število ur izbirnih predmetov: od 0 do 5
Skupno tedensko število ur pouka (redni pouk + izbirni predmeti): od 27.5 do 28.5	Skupno tedensko število ur pouka (redni pouk + izbirni predmeti): 30	Skupno tedensko število ur pouka (redni pouk + izbirni predmeti): od 25 do 30

⁸ Podatke so nama posredovali ravnateljji vseh treh sodelujočih šol.

Devetošolci imajo v Sloveniji tedensko 25.5 ur rednega pouka in najmanj 2 uri pouka izbirnih predmetov, skupno torej najmanj 27.5 ure pouka. Najdlje so v šoli osmošolci iz Srbije, saj imajo tedensko 27 ur rednega pouka in 3 ure obveznih izbirnih predmetov, skupno torej 30 ur. Najmanj ur pouka imajo osmošolci na Hrvaškem – tedensko le 25 ur. V kolikor želijo, lahko izberejo tudi kakšen izbirni predmet, ni pa obvezno. Učenci 9. razreda v Sloveniji imajo 11 obveznih predmetov, prav tako osmošolci na Hrvaškem. Osmošolci iz Srbije imajo en predmet več, torej 12.

3. EMPIRIČNI DEL

Osrednja tema najine raziskovalne naloge je obremenjenost učencev s šolo in obšolskimi dejavnostmi. V raziskovalnem delu želiva ugotoviti, ali obstajajo razlike v doživljanju šole med učenci, ki živijo v Sloveniji, in med učenci, ki živijo na Hrvaškem in v Srbiji.

3.1 Namen

V raziskovalni nalogi bova prikazali, kako obremenjeni so s šolskim delom in obšolskimi dejavnostmi učenci naše šole, šole II. Osnovna škola v Varaždinu na Hrvaškem in šole Đura Jakšiča v Pančevu v Srbiji, s katerima sodelujemo že vrsto let. Zanima naju predvsem, kako se učenci v šoli počutijo in kaj jih v zvezi s šolo najbolj obremenjuje, koliko časa porabijo za redno delo – učenje in domače naloge in koliko so zaradi tega obremenjeni, koliko obšolskih dejavnosti obiskujejo – in kako pogosto ter koliko prostega časa imajo na voljo.

3.2 Razčlenitev in podrobna opredelitev

Raziskovalna vprašanja

Ugotoviti želiva:

- kako so učenci s šolo na splošno zadovoljni, ali jih šola obremenjuje, ali se v šoli dobro počutijo, ali z veseljem hodijo v šolo;
- kaj učence v zvezi s šolo najbolj obremenjuje;
- kako pogosto so učenci v šoli utrujeni, napeti, nezmožni koncentracije, zaskrbljeni;
- ali obstajajo razlike v mnenjih med učenci naše šole, učenci šole iz Srbije in učenci šole iz Hrvaške;
- koliko ur učenci porabijo za redno šolsko delo in koliko za obšolske dejavnosti;
- v kolikšni meri jih redno šolsko delo in obšolske dejavnosti obremenjujejo;
- koliko prostega časa imajo učenci na voljo in kako ga izrabijo.

Raziskovalne hipoteze

Postavili sva naslednje hipoteze:

Hipoteza 1

Večino učencev vseh treh šol šola obremenjuje, kar se kaže kot utrujenost, nezbranost, napetost, razdražljivost in zaskrbljenost.

Hipoteza 2

Slovenski osnovnošolci so s šolo manj obremenjeni kot njihovi vrstniki na Hrvaškem in v Srbiji – imajo manj ur pouka, za učenje in domače naloge pa porabijo manj časa

Hipoteza 3

Učenci za naloge in učenje porabijo več časa kot za obšolske dejavnosti.

Hipoteza 4

Učencem vseh treh sodelujočih šol predstavlja največjo obremenitev veliko število predmetov v šoli in pričakovanja staršev.

Hipoteza 5

Slovenski osnovnošolci imajo v primerjavi z vrstniki iz Hrvaške in Srbije več obšolskih dejavnosti in manj prostega časa.

Hipoteza 6

Obšolske dejavnosti ne vplivajo na preobremenjenost učencev.

Hipoteza 7

Učenci vseh treh šol imajo na voljo dovolj prostega časa.

3.3 Metodološka opredelitev

Raziskovalna metoda in raziskovalni vzorec

Temo obremenjenosti osnovnošolskih otrok sva raziskali s pomočjo metode anketiranja učencev zadnjega razreda osnovne šole - učencev 8. razreda na Hrvaškem in v Srbiji in učencev 9. razreda v Sloveniji.

V raziskavo je bilo vključenih 61 devetošolcev OŠ Ljudski vrt Ptuj, 72 osmošolcev OŠ Đura Jakšiča iz Srbije in 40 osmošolcev II. Osnovne šole na Hrvaškem.

Postopek zbiranja podatkov

Učenci naše šole so anketni vprašalnik izpolnili v spletni obliki (priloga 1), učenci iz Hrvaške (priloga 2) in Srbije (priloga 3) pa v pisni. Izpolnjene vprašalnike so na šolo poslali po pošti, midve pa sva prešteli odgovore in podatke zaradi boljše preglednosti prikazali v skupnih tabelah. Vsi podatki v tabelah so zaradi razlike v številu anketirancev prikazani zgolj v odstotkih.

4. ANALIZA ANKETNIH VPRAŠALNIKOV

1. Trditve o šoli (ustrezno označi).

	DA, zelo – v %	DA, precej – v %	DELNO – včasih da, včasih ne	VEČINOMA ne – v %	NE – v %
	SLO / SRB HR	SLO / SRB HR	SLO / SRB HR	SLO / SRB HR	SLO / SRB HR
Na splošno sem s šolo zadovoljen / zadovoljna.	16,4 33,3 12,5	34,4 18,0 20,0	27,9 41,7 55,0	13,1 2,8 10,0	8,2 4,2 2,5
Šola se mi zdi zahtevna.	14,7 11,1 2,5	22,9 26,4 15,0	44,3 44,4 60,0	16,4 12,5 12,5	1,6 5,5 10,0
Šola me obremenjuje.	16,4 11,1 22,5	26,2 16,7 10,0	36,1 41,7 30,0	18,0 12,5 25,0	3,3 19,4 12,5
V šoli se dobro počutim.	18,0 22,2 12,5	44,3 20,8 30,0	14,7 31,9 37,5	11,5 18,0 15,0	9,8 5,5 5,0
Šola mi predstavlja velik odpor in najraje se ne bi nikoli več vrnil/-a.	14,7 18,0 7,5	4,9 5,5 5,0	31,1 22,2 25,0	19,7 26,4 22,5	29,5 27,8 40,0
Če imam v šoli težave, jih učitelj prepozna in mi pomaga.	19,7 25,0 15,0	18,0 23,6 20,0	21,3 30,5 30,00	24,6 15,3 20,0	16,4 5,5 15,0
Z veseljem hodim v šolo.	9,8 33,3 12,5	16,4 19,4 17,5	39,3 27,8 27,5	16,4 6,9 25,0	18,0 12,5 17,5

Na splošno so s šolo najbolj zadovoljni učenci iz Srbije – z njo je zelo in precej zadovoljnih kar 51,3 % učencev. Zelo in precej zadovoljnih s šolo je 50,8 % učencev iz Slovenije in 32,5 % učencev iz Hrvaške. Nezadovoljnih oziroma večinoma nezadovoljnih je s šolo 21,3 % učencev iz Slovenije, 7 % učencev iz Srbije in 12,5 % učencev iz Hrvaške.

37,6 % učencem iz Slovenije in 37,5 % učencem iz Srbije se zdi šola zelo oziroma precej zahtevna. Učencem iz Hrvaške se zdi šola precej manj zahtevna, saj jih le 17,5 % takšnih, ki so mnenja, da je šola zelo oziroma precej zahtevna. Največji odstotek – 10 % jih je tudi mnenja, da šola ni zahtevna, medtem ko tako meni le 1,6 % učencev iz Slovenije in 5,5 % učencev iz Srbije. 44,3 % učencem iz Slovenije, 44,4 % učencem iz Srbije in 60 % učencem iz Hrvaške se zdi šola delno zahtevna – včasih da, včasih ne.

Da je šola zelo in precej obremenjujoča je mnenja 42,6 % učencev iz Slovenije, 27,8 % učencev iz Srbije in 32,5 % učencev iz Hrvaške. Najmanj obremenjujoča se zdi šola učencem iz Hrvaške, saj jih je kar 37,5 % odgovorilo, da jih šola (večinoma) ne obremenjuje. Učencev iz Srbije, ki ji šola ne obremenjuje oziroma večinoma ne obremenjuje je 31,9 %, učencev iz Slovenije pa le 21,3 %. Šola delno obremenjuje 36,1 % učencev iz Slovenije, 41,7 % učencev iz Srbije in 30 % učencev iz Hrvaške.

V šoli se najbolje počutijo učenci iz Slovenije – zelo in precej dobro kar 62,3 %. V šoli se ne počuti dobro oziroma se večinoma ne počuti dobro 23,5 % učencev iz Srbije, 21,3 % učencev iz Slovenije in 20,0 % učencev iz Hrvaške.

Šola predstavlja velik odpor največ učencem iz Slovenije – 19,6 % in Srbije – 23,5 %, najmanjši pa učencem iz Hrvaške – le 12,5 % je takšnih, ki jim šola predstavlja zelo oziroma precej velik odpor. 49,2 % učencem iz Slovenije, 54,2 % učencem iz Srbije in 62,5 % učencem iz Hrvaške šola ne predstavlja oziroma večinoma ne predstavlja odpora.

Da učitelji zelo in precej prepoznajo težave učencev v šoli in jim pomagajo meni 37,7 % učencev iz Slovenije, 48,6 % učencev iz Srbije in 35 % učencev iz Hrvaške. Da učitelji ne prepoznavajo oziroma večinoma ne prepoznajo težave učencev v šoli meni 41 % učencev iz Slovenije, 20,8 % učencev iz Srbije in 35 % učencev iz Hrvaške. 21,3 % učencev iz Slovenije, 30,5 % učencev iz Srbije in 30 % učencev iz Hrvaške je mnenja, da učitelji delno prepoznavajo težave učencev v šoli.

Zelo z veseljem in precej z veseljem hodi v šolo največ učencev iz Srbije – 52,7 %, najmanj pa učencev iz Slovenije – 26,2%. Z veseljem v šolo ne hodi oziroma večinoma ne hodi največ učencev iz Hrvaške – 42,5 % in najmanj učencev iz Srbije – 19,4 %. Učencev iz Slovenije, ki v šolo ne hodijo z veseljem oziroma večinoma ne hodijo z veseljem je 34,4 %. 39,3 % učencev iz Slovenije, 27,8 % učencev iz Srbije in 27,5 % učencev iz Hrvaške včasih z veseljem hodi v šolo, včasih pa ne.

2. V kolikšni meri te naslednje situacije obremenjujejo? Označi z ocenami od 1 do 5, pri čemer 1 pomeni NAJMANJ, 5 pa NAJBOLJ.

	1 – v %	2 – v %	3 – v %	4 – v %	5 – v %
	SLO / SRB / HR	SLO / SRB HR	SLO / SRB HR	SLO / SRB HR	SLO / SRB HR
nenapovedano ustno ocenjevanje	14,7 18,0 10,0	11,5 12,5 15,0	19,7 22,2 22,5	11,5 8,3 17,5	42,6 38,9 35,0
pričakovanja staršev	18,0 33,3 20,0	13,1 13,9 20,0	34,4 22,2 20,0	19,7 12,5 27,5	14,7 18,0 12,5
preveč predmetov	4,9 23,6 10,0	18,0 15,3 7,5	29,5 26,4 37,5	32,8 20,8 32,5	14,7 13,9 12,5
prekratki odmori med urami	19,7 34,7 27,5	8,2 8,3 20,0	19,7 16,7 12,5	24,6 12,5 22,5	27,9 27,8 17,5
dolgotrajno sedenje	14,7 33,3 20,0	21,3 13,9 27,5	27,9 23,6 20,0	11,5 9,7 12,5	22,9 19,4 20,0

Učence najbolj obremenjuje nenapovedano ustno ocenjevanje. Kar 42,6 % učencev iz Slovenije je to označilo kot najbolj obremenjujoče. Nenapovedano ustno ocenjevanje najbolj bremeni 38,9 % učencev iz Srbije in 35 % učencev iz Hrvaške.

Pričakovanja staršev učence srednje obremenjujejo – kar 33 % učencev iz Srbije sploh ne bremenijo (ocena 1). Pričakovanja staršev srednje bremenijo 34,4 % učencev iz Slovenije (ocena 3), zelo bremenijo 34 % učencev (ocena 4 ali 5), najbolj (ocena 5) le 14,7 % učencev. Pričakovanja staršev najbolj bremenijo učence iz Hrvaške – 40 % jih je navedlo oceno 4 ali 5, hkrati pa enak odstotek – 40 % pričakovanja staršev ne bremenijo (ocena 1 ali 2).

Največ hrvaških - kar 37,5% in srbskih - 26,4% učencev je obremenjenost s preveč predmeti ocenilo z oceno 3, medtem ko je 32,8 % slovenskih učencev obremenjenost s preveč predmeti označilo z oceno 4. Najbolj je z velikim številom predmetov obremenjenih učencev iz Slovenije - 14,7 %, sledijo učenci iz Srbije - 13,9 %, nato pa učenci iz Hrvaške - 12,5%. Preveliko število predmetov je za slovenske in hrvaške šolarje obremenjujoče v skoraj enaki meri .

Prekratki odmori najbolj obremenjujejo slovenske šolarje, saj jih je skupaj 52,5 % izbralo oceno 5 ali 4, srbskih učencev je oceno 4 ali 5 izbralo 40,3 %, hrvaških šolarjev pa 40 %. Prekratki odmori sploh ne obremenjujejo 19,7 % učencev iz Slovenije, 34,7 % učencev iz Srbije in 27,5 % učencev iz Hrvaške.

Dolgotrajno sedenje je najmanj obremenjujoče za slovenske učence, saj jih je 36 % izbralo oceno 1 in 2, sledijo Srbi z 47,2 %, nato pa Hrvati s 47,5 %. Najbolj dolgotrajno sedenje bremeni 22,9 % slovenskih učencev, sledijo hrvaški učenci – 20 % in srbski učenci z 19,4 %.

3. Kako pogosto si v šoli:

	zelo pogosto - v %		pogosto - v %		včasih - v %		skoraj nikoli - v %		nikoli - v %	
	SLO / SRB HR		SLO / SRB HR		SLO / SRB HR		SLO / SRB HR		SLO / SRB HR	
utrujen	19,7 32,5	33,3	34,4 35,0	22,2	39,3 20,0	30,5	6,6 12,5	8,3	0 0	5,5
nezmožen koncentracije	8,2 7,5	18,0	21,3 15,0	18,0	49,2 45,0	38,9	21,3 30,0	13,9	0 2,5	11,1
napet	14,7 20,0	16,7	19,7 15,0	18,0	37,7 45,0	34,7	22,9 12,5	18,0	4,9 7,5	12,5
negotov	8,2 22,5	18,0	22,9 17,5	26,4	45,9 35,0	30,5	19,7 20,0	18,05	3,3 5,0	6,9
razdražljiv	8,2 15,0	6,9	21,3 20,0	2,8	32,8 35,0	34,7	27,9 15,0	31,9	9,8 15,0	23,6
zaskrbljen	21,3 20,0	15,3	24,6 25,0	20,8	37,7 22,5	30,5	14,7 30,0	15,3	1,6 2,5	18,0

Zelo pogosto in pogosto je v šoli utrujenih največ učencev iz Hrvaške – 67,5 %. Sledijo učenci iz Srbije - 55,5 % in učenci iz Slovenije – 54,1 %. Skoraj nikoli oziroma nikoli ni v šoli utrujenih največ učencev iz Srbije – 13,8 %, najmanj pa učencev iz Slovenije – 6,6 %. Včasih je v šoli utrujenih 39,3 % učencev iz Slovenije, 30,5 % učencev iz Srbije in 20 % učencev iz Hrvaške. Noben učenec iz Slovenije in Hrvaške ni zapisal, da v šoli ne bi bil nikoli utrujen.

Največ učencev iz vseh 3 držav je zapisalo, da so včasih nezmožni koncentracije.- 49,2 % učencev iz Slovenije, 38,9 % učencev iz Srbije in 45 % učencev iz Hrvaške. Zelo pogosto in pogosto se je nezmožnih koncentrirati 36 % učencev iz Srbije, 29,5 % učencev iz Slovenije in 22,5 % učencev iz Hrvaške. S koncentracijo nikoli oziroma skoraj nikoli nima težav 21,3 % učencev iz Slovenije, 25 % učencev iz Srbije in 32,5 % učencev iz Hrvaške.

Iz tabele je razvidno, da večina učencev iz vseh 3 držav – 37,7 % Slovencev, 34,7 % Srbov in 45 % Hrvatov le včasih občuti napetost. Največ - 12,5 % učencev iz Srbije nikoli ne občuti napetosti, sledijo Hrvati s 7,5 % in Slovenci s 4,9 %. Zelo pogosto in pogosto je v šoli napetih 34,4 % učencev iz Slovenije, 34,7 % učencev iz Srbije in 35 % učencev iz Hrvaške.

Večina anketiranih učencev občuti negotovost le včasih – 45,9 % Slovencev, 35 % Hrvatov in 30,5 % Srbov. Zelo pogosto negotovost občuti največ hrvaških šolarjev - 22,5 %, sledijo učenci iz Srbije – 18 % in učenci iz Slovenije - 8,2 %. Negotovo se v šoli skoraj nikoli in nikoli ne počuti 23 % učencev iz Slovenije, 24,95 % učencev iz Srbije in 25 % učencev iz Hrvaške.

Največ učencev iz Srbije - 23,6 % se nikoli ne počuti razdražljivo, medtem ko je takšnih učencev iz Hrvaške le 15 % iz Slovenije pa le 9,8 %. Največ učencev iz vseh treh držav – 32,8 % Slovencev, 34,7 % Srbov in 35 % Hrvatov je razdražljivih le včasih. Skoraj

nikoli in nikoli se v šoli počuti razdražljivo kar 55,5 % učencev iz Srbije, 37,7 % učencev iz Slovenije in 30 % učencev iz Hrvaške.

45,9 % učencev iz Slovenije je pogosto ali zelo pogosto zaskrbljenih. Sledijo učenci iz Hrvaške – 45 % in učenci iz Srbije - 36,1 %. Zanimivo je tudi, da kar 18 % učencev iz Srbije ni nikoli zaskrbljenih, medtem ko je iz Hrvaške takšnih le 2,5 %, iz Slovenije pa 1,6%. Iz tega lahko sklepamo da so Slovenski učenci v primerjavi z ostalimi zelo zaskrbljeni.

4. Koliko ur na dan porabiš za učenje in domače naloge

	Slovenija - v %	Srbija - v %	Hrvaška - v %
manj kot 1 uro	31,1	20,8	10,0
1 do 2 uri	44,3	54,2	45,0
2 do 3 ure	14,7	16,7	27,5
več kot 3 ure	9,8	8,3	12,5

Največ učencev iz vseh treh držav – 44,3 % iz Slovenije, 54,2 % iz Srbije in 45 % iz Hrvaške porabi za učenje in domače naloge 1 do 2 uri na dan. Kar 31 % slovenskih učencev porabi za učenje manj kot 1 uro, takih učencev z Srbije je 20,8 % in Hrvaške le 10%.

Več kot 2 uri dnevno se uči največ hrvaških osnovnošolcev – 40 %, najmanj pa slovenskih – 24,5 %.

5. Kako pogosto si zaradi šolskega dela – rednega pouka in učenja preobremenjen?

	Slovenija - v %	Srbija - v %	Hrvaška - v %
vedno	8,2	12,5	7,5
zelo pogosto	22,9	18,0	20,0
pogosto	32,8	26,4	22,5
občasno	26,2	27,8	30,0
redko	6,6	9,7	12,5
skoraj nikoli	3,3	1,4	5,0
nikoli	0	4,2	2,5

Vedno se zaradi rednega šolskega dela čuti preobremenjenih največ učencev iz Srbije - 12,5 %. Sledijo učenci iz Slovenije - 8,2 % in učenci iz Hrvaške – 7,5 %. Zelo pogosto in pogosto je zaradi šolskega dela preobremenjenih največ učencev iz Slovenije – 55,7 %, najmanj - 42,5 % pa učencev iz Hrvaške. 26,2 % učencev iz Slovenije, 27,8 % učencev iz Srbije in 30 % učencev iz Hrvaške je zaradi šolskega dela preobremenjenih občasno. Redko oziroma skoraj nikoli ni zaradi šolskega dela preobremenjeno 9,9 % učencev iz Slovenije, 11,1 % učencev iz Srbije in 17,5 % učencev iz Hrvaške. Zanimivo je, da je 0 % slovenskih učencev takih, ki nikoli niso preobremenjeni. Takšnih je tudi 2,5 % učencev iz Hrvaške in 4,2 % iz Srbije.

6. Zakaj misliš, da si zaradi šole preobremenjen?

	Slovenija - v %	Srbija - v %	Hrvaška - v %
ker je preveč predmetov	29,5	27,8	15,0
ker je šola prezahtevna	31,1	18,0	42,5
ker nimam ustreznih učnih navad	18,0	19,4	17,5
ker imam preveč obšolskih dejavnosti	11,5	13,9	17,5
zaradi šole nisem preobremenjen	9,8	20,8	7,5

Največ slovenskih učencev – 31 % meni, da so preobremenjeni zaradi prezahtevnosti šole. Tako meni tudi največ učencev iz Hrvaške - 42,5 %, medtem ko največ učencev iz Srbije – 27, 8 % meni, da je šola prezahtevna, ker imajo preveč predmetov.

Da zaradi šole niso preobremenjeni je zapisalo največ srbskih učencev - 20,8 %. Tako meni le 9,8 % slovenskih učencev in 7,5 % hrvaških učencev.

Zaradi preveč obšolskih dejavnosti se čuti preobremenjenih največ hrvaških učencev – 17,5 %, najmanj pa slovenskih – 11,5 %.

Zaradi neustreznih učnih navad je preobremenjenih približno enako število učencev – največ učencev iz Srbije – 19,4 %. Sledijo učenci iz Slovenije – 18 % in učenci iz Hrvaške – 17,5 %.

7. Ali obiskuješ kakšne obšolske dejavnosti – izven rednega pouka?

	Slovenija - v %	Srbija - v %	Hrvaška - v %
DA	85,2	80,5	97,5
NE	14,7	19,4	2,5

Večina učencev iz vseh treh držav obiskuje obšolske dejavnosti. Največ je takšnih iz Hrvaške - 97,5 %, sledijo učenci iz Slovenije -85,2 % ter učenci iz Srbije – 80,5 %.

8. Katere obšolske dejavnosti obiskuješ? – ker je bilo možnih več odgovorov, je skupek vseh višji od 100%.

	Slovenija - v %	Srbija - v %	Hrvaška - v %
verouk	39,3	12,5	35,0
šport	52,4	62,5	55,0
pevski zbor	4,9	8,3	12,5
glasbena šola	24,6	1,4	17,5
jezikovna šola	9,8	11,1	25,0
ples	11,5	6,9	12,5
drugo	37,7	25,0	25,0

Največ učencev iz vseh treh držav obiskuje obšolsko dejavnost šport – 62,5 % učencev iz Srbije, 55 % učencev iz Hrvaške in 52,4 % učencev iz Slovenije.

Druga najbolj obiskana dejavnost je verouk – obiskuje ga 39,3 % slovenskih osnovnošolcev in 35 % hrvaških, medtem ko je takšnih v Srbiji le 12,5 %.

Glasbeno šolo obiskuje največ slovenskih osnovnošolcev – 24,6 %, najmanj pa srbskih – le 1,4 %.

Jezikovne šole so najbolj popularne med učenci iz Hrvaške, saj jih obiskuje kar 25 %, najmanj pa med slovenskimi učenci, saj jih obiskuje le 9,8 % učencev.

Ples je najbolj priljubljen med učenci iz Hrvaške – obiskuje ga 12,5 % učencev, najmanj pa med učenci iz Srbije – obiskuje ga 6,9 % učencev. Učenci vseh treh šol obiskujejo tudi druge dejavnosti (morda gasilske vaje, tabornike ...). V Sloveniji je takšnih 37,7 %, v Srbiji in na Hrvaškem pa 25 %.

9. Koliko časa na teden porabiš za obšolske dejavnosti?

	Slovenija	Srbija	Hrvaška
1 uro	19,7	29,1	12,5
1 do 2 uri	18,0	18,0	25,0
2 do 3 ure	13,1	29,1	30,0
več kot 3 ure	44,7	23,6	32,5

Največ ur za obšolske dejavnosti porabijo učenci iz Slovenije - 44,7 % učencev porabi več kot tri ure na dan (hrvaški učenci 32,5 %, srbski pa 23,6 %).

1 uro na dan nameni obšolskim dejavnostim največ učencev iz Srbije - 29,1 %, enak odstotek jim nameni tudi 2 do 3 ure na dan.

Skupno največ časa za obšolske dejavnosti porabi največ hrvaških učencev – 62,5 % kar več kot 2 uri na dan.

10. V kolikšni meri te obšolske dejavnosti obremenjujejo? (obkroži oceno od 1 do 5 – 1 – me ne obremenjujejo; 5 – me zelo obremenjujejo)

	Slovenija	Srbija	Hrvaška
1	16,4	50,0	27,5
2	29,5	20,8	22,5
3	27,9	19,4	25,0
4	14,7	6,9	22,5
5	6,6	2,8	2,5

Najmanj obšolske dejavnosti obremenjujejo učence iz Srbije – kar 50 % jih sploh ne obremenjujejo. Učencev iz Hrvaške, ki jih obšolske dejavnosti ne obremenjujejo je 27,5 %, iz Slovenije pa 16,4 %. 27,9 % učencev iz Slovenije, 19,4 % učencev iz Srbije in 25 % učencev iz Hrvaške obšolske dejavnosti srednje obremenjujejo (ocena 3).

Obšolske dejavnosti precej in zelo (oceni 4 in 5) obremenjujejo 21,3 % učencev iz Slovenije, 9,7 % učencev iz Srbije in 25 % učencev iz Hrvaške.

11. Koliko prostega časa imaš povprečno dnevno na voljo?

	Slovenija	Srbija	Hrvaška
2 uri ali manj	31,1	15,3	25,0
2 do 3 ure	34,4	22,2	25,0
3 do 4 ure	21,3	30,5	25,0
več kot 4 ure	13,1	31,9	25,0

Največ prostega časa - več kot 4 ure imajo na voljo učenci iz Srbije – tako je odgovorilo kar 31,9 % učencev. Sledijo učenci iz Hrvaške – 25 % in šele nato učenci iz Slovenije - 13,1 %.

Največ učencev iz Slovenije - 34,4 % je zapisalo, da imajo dnevno 2 do 3 ure prostega časa. Zanimivi so tudi podatki za učence iz Hrvaške, saj je pri vseh postavkah enak odstotek - 25 %.

12. Ali se ti to zdi dovolj?

	Slovenija	Srbija	Hrvaška
DA	45,9	68,0	32,5
NE	54,1	34,7	67,5

Najbolj so s količino prostega časa zadovoljni učenci iz Srbije, saj jih 68 % meni, da ga imajo dovolj, najmanj pa učenci iz Hrvaške – le 32,5 % jih meni, da je prostega časa dovolj.

Več kot polovici učencev iz Slovenije - 54,1 % se zdi, da imajo prostega časa premalo. Tako meni tudi 67,5 % učencev iz Hrvaške.

13. Koliko časa na dan porabiš za naslednje dejavnosti

	manj kot 1 uro	1 do 2 uri	2 do 3 ure	več kot 3 ure				
	SLO / SRB HR	SLO / SRB HR	SLO / SRB HR	SLO / SRB HR				
gledanje TV, računalnik	73,8 50,0	45,8	16,4 32,5	18,0	8,2 15,0	19,4	1,6 2,5	16,7
telefon – družbena omrežja ...	21,3 27,5	31,9	37,7 30,0	26,4	26,2 32,5	16,7	14,7 10,0	23,6
druženje s prijatelji	26,2 22,5	13,9	29,5 25,0	23,6	26,2 27,5	29,2	18,0 25,0	33,3
branje	73,8 47,5	55,5	19,7 42,5	29,2	4,9 2,5	11,1	1,6 7,5	4,2
hobiji, šport	36,1 7,5	16,7	32,8 30,0	37,5	9,8 37,5	24,4	21,3 19,4	25,0

Največ učencev iz Slovenije -73,8 % porabi za gledanje televizije in branje manj kot 1 uro na dan. Učencev iz Srbije, ki za gledanje televizije porabijo manj kot 1 uro na dan je 45,8 %, iz Hrvaške pa 50 %. Več kot 3 ure dnevno gleda televizijo oziroma uporablja računalnik le 1,6 % učencev iz Slovenije, 2,5 % učencev iz Hrvaške in 16,7 % učencev iz Srbije. Zelo visok je tudi odstotek učencev iz Srbije in Hrvaške, ki berejo manj kot 1 uro na dan – 55, % in 47,5 %. Več kot 2 uri na dan bere le 6,5 % učencev iz Slovenije, 15,3 % učencev iz Srbije in 10 % učencev iz Hrvaške. Za hobije in šport porabijo največ časa učenci iz Hrvaške – več kot 3 ure kar 25 % učencev. Sledijo učenci iz Slovenije – 21,3 % in učenci iz Srbije – 19,4 %. Najraje se s prijatelji družijo učenci iz Srbije - 33,3 % več kot 3 ure na dan, najmanj pa učenci iz Slovenije – 26,2 % manj kot 1 uro na dan in 18 % več kot 3 ure na dan. Za telefon in družbena omrežja največ časa porabijo učenci iz Srbije – več kot 3 ure na dan kar 23,6 % učencev, najmanj – 10 % pa učenci iz Hrvaške.

4. DISKUSIJA

V raziskovalni nalogi sva ugotavljali v kolikšni meri so učenci 9. razreda naše šole dejansko obremenjeni s šolskim delom, v kolikšni meri se čutijo obremenjeni s šolskim delom, v kolikšni meri so obremenjeni z obšolskimi dejavnostmi in koliko prostega časa imajo na voljo. Ker naju je zanimalo, kako doživljajo šolanje osnovnošolci v tujini – ali se čutijo enako obremenjene, sva se lotili tudi raziskave med učenci šol iz Hrvaške in Srbije, s katerima sodelujemo že vrsto let - II. Osnovna šola na Hrvaškem ter šole Đura Jakšiča v Srbiji.

Ugotovitve po posameznih državah

Slovenija

Devetošolci imajo v Sloveniji tedensko 25.5 ur rednega pouka in najmanj 2 uri pouka izbirnih predmetov, skupno torej najmanj 27.5 ure pouka.

Več kot polovica anketiranih slovenskih učencev – 50,8 % je s šolo zelo in precej zadovoljnih. S šolo je nezadovoljnih oziroma večinoma nezadovoljnih 21,3 % učencev iz Slovenije.

37,6 % slovenskim učencem se zdi šola zelo oziroma precej zahtevna. Da šola ni zahtevna meni le 1,6 % učencev. 44,3 % učencem iz Slovenije se zdi šola delno zahtevna – včasih da in včasih ne.

42,6 % učencem se zdi šola zelo oziroma precej obremenjujoča. 21,3 % učencev šola ne obremenjuje oziroma večinoma ne obremenjuje.

Učenci iz Slovenije se v šoli najboljše počutijo – zelo in precej dobro kar 62,3% učencev. V šoli se ne počuti dobro oziroma večinoma ne počuti dobro 21,3 % učencev.

19,6 % učencem šola predstavlja velik odpor, medtem ko 49,2 % učencem šola ne predstavlja oziroma večinoma ne predstavlja odpora.

37,7 % učencev je mnenja, da učitelji zelo oziroma precej prepoznajo težave učencev v šoli in jim pomagajo. 41 % učencev je mnenja, da učitelji ne prepoznajo oziroma večinoma ne prepoznajo težave učencev, 21,3 % pa meni, da jih prepoznajo le delno.

Zelo z veseljem in precej z veseljem hodi v šolo le 26,2 % učencev. 34,4 % jih v šolo ne hodi oziroma večinoma ne hodi z veseljem.

Slovenske učence najbolj obremenjuje nenapovedano ustno ocenjevanje. Tako meni 42,6 % učencev. Pričakovanja staršev učence srednje bremenijo, najbolj le 14,7 %. 32,8 % učencev je precej obremenjenih s preveč predmeti, 14,7 % pa zelo obremenjenih.

Prekratki odmori so za slovenske učence zelo obremenjujoči – tako pravi kar 52,5 % učencev, ki so izbrali odgovora 4 in 5.

Dolgotrajno sedenje za učence ni pretirano obremenjujoče – 36 % jih je izbralo odgovora 1 in 2. 22,9 % učencev dolgotrajno sedenje zelo bremeni.

Zelo pogosto in pogosto je v šoli utrujenih 54,1 % učencev, včasih 39,3 %, skoraj nikoli oziroma nikoli pa 6,6 % učencev.

49,2 % učencev je občasno nezmožnih koncentracije, 29,5 % učencev se je zelo pogosto in pogosto nezmožnih koncentrirati, 21,3 % pa jih s koncentracijo nikoli nima težav.

37,7 % učencev v šoli včasih čuti napetost. Takšnih, ki nikoli ne občutijo napetosti je 4,9 %. Zelo pogosto in pogosto v šoli občuti napetost 34,4 % učencev.

45,9 % učencev v šoli občasno občuti negotovost, zelo pogosto le 8,2 %, skoraj nikoli in nikoli pa 23 %.

V šoli se 32,8 % učencev včasih počuti razdražljivo, skoraj nikoli oziroma nikoli pa 30 %.

45,9 % učencev je zaradi šole pogosto in zelo pogosto zaskrbljenih. Nikoli ni zaradi šole zaskrbljenih le 1,6 % učencev.

44,3 % učencev za učenje in domače naloge porabi 1 do 2 uri na dan, kar 31 % pa manj kot 1 uro na dan. Več kot 2 uri dnevno za učenje in domače naloge porabi 24,5 % učencev.

8,2 % učencev se zaradi rednega šolskega dela vedno čuti preobremenjenih, zelo pogosto in pogosto 55,7 %, 26,2 % občasno, redko oziroma nikoli pa 9,9 % učencev. 31 % učencev meni, da je vzrok njihove preobremenjenosti prezahtevnost šole. 9,8 % učencev zaradi šole ni preobremenjenih, 11,5 % jih je mnenja, da so preobremenjeni zaradi preveč obšolskih dejavnosti, 18 % pa da zaradi neustreznih učnih navad.

85,2 % učencev obiskuje obšolske dejavnosti, od tega največ učencev šport – 52,4 % in verouk – 39,3 %, sledijo pa glasbena šola – 24,6 % in druge dejavnosti (gasilske vaje, taborniki, planinski krožek ...) – 37,7 %. Jezikovne šole obiskuje le 9,8 % učencev, ples pa 11,5 %. 44,7 % učencev porabi za obšolske dejavnosti več kot 3 ure na dan, 19,7 % 1 uro, 18 % 1 do 2 uri, 13,5 pa 2 do 3 ure. Obšolske dejavnosti učence ne obremenjujejo (oceni 1 in 2) – tako meni 45,9 % učencev, oziroma jih obremenjujejo le delno (ocena 3) – tako meni 27,9 % učencev. Precej obšolske dejavnosti obremenjujejo 21,3 % učencev. 34,4 % učencev ima dnevno na voljo 2 do 3 ure prostega časa, kar 31,1 % pa manj kot 2 uri.

Več kot 4 ure prostega časa ima dnevno na voljo le 13,1 % anketirancev. Več kot polovici učencev – 54,1 % se to ne zdi dovolj. Za gledanje televizije, računalnik in branje porabi 73,8 % učencev manj kot 1 uro na dan, več kot 3 ure pa le 1,6 % učencev. Več kot 2 uri na dan bere le 6,5 % učencev. Za hobije in šport porabi 21,3 % učencev več kot 3 ure na dan. 26,2 % se jih družijo s prijatelji manj kot 1 uro dnevno, za telefon in družbena omrežja pa večina učencev – 37,7 % porabi 1 do 2 uri dnevno.

Srbija

Osmošolci imajo v Srbiji tedensko 27 ur rednega pouka in najmanj 3 ure pouka izbirnih predmetov, skupno torej 30 ur pouka.

Več kot polovica anketiranih srbskih učencev – 51,3 % % je s šolo zelo in precej zadovoljnih. S šolo je nezadovoljnih oziroma večinoma nezadovoljnih 7 % učencev. 37,5 % učencem se zdi šola zelo oziroma precej zahtevna. Da šola ni zahtevna meni le 5,5 % učencev. 44,4 % učencem se zdi šola delno zahtevna.

27,8 % učencem se zdi šola zelo oziroma precej obremenjujoča. 31,9 % učencev šola ne obremenjuje oziroma večinoma ne obremenjuje. Šola delno obremenjuje 41,7 % učencev.

V šoli se ne počuti dobro oziroma večinoma ne počuti dobro 23,5 % učencev. Precej dobro in zelo dobro se v šoli počuti 43 % učencev.

23,5 % učencem šola predstavlja velik odpor, medtem ko 54,2 % učencem šola ne predstavlja oziroma večinoma ne predstavlja odpora.

48,6 % učencev je mnenja, da učitelji zelo oziroma precej prepoznajo težave učencev v šoli in jim pomagajo. 20,8 % učencev je mnenja, da učitelji ne prepoznajo oziroma večinoma ne prepoznajo težave učencev, 30,5 % pa meni, da jih prepoznajo le delno.

Zelo z veseljem in precej z veseljem hodi v šolo kar 52,7 % učencev. 19,4 % jih v šolo ne hodi oziroma večinoma ne hodi z veseljem.

Srbske učence najbolj obremenjuje nenapovedano ustno ocenjevanje. Tako meni 38,9 % učencev. Pričakovanja staršev učence srednje bremenijo, kar 33 % učencev sploh ne (ocena 1). Precej oziroma zelo pričakovanja staršev bremenijo 30,5 % učencev.

Preveč predmetov delno bremeni 26,4 % učencev (ocena 3), zelo pa 13,9 % učencev. 38,9 % učencev preveč predmetov v šoli ne obremenjuje (oceni 1 in 2).

Prekratki odmori so za srbske učence precej obremenjujoči – tako pravi kar 40,3 % učencev, ki so izbrali odgovora 4 in 5. Prekratki odmori sploh ne obremenjujejo 34,7 % učencev.

Dolgotrajno sedenje za učence ni pretirano obremenjujoče – 47,2 % jih je izbralo odgovora 1 in 2. 19,4 % učencev dolgotrajno sedenje zelo bremeni.

Zelo pogosto in pogosto je v šoli utrujenih 55,5 % učencev, včasih 30,5 %, skoraj nikoli oziroma nikoli pa 13,8 % učencev.

38,9 % učencev je občasno nezmožnih koncentracije, 36 % učencev se je zelo pogosto in pogosto nezmožnih koncentrirati, 25 % pa jih s koncentracijo nikoli nima težav.

34,7 % učencev včasih čuti napetost. Takšnih, ki nikoli ne občutijo napetosti je 12,5 %. Zelo pogosto in pogosto v šoli občuti napetost 34,7 % učencev.

30,5 % učencev občasno občuti negotovost, zelo pogosto 18 %, skoraj nikoli in nikoli pa 24,9 %.

V šoli se skoraj nikoli oziroma nikoli ne počuti razdražljivo 55,5 % učencev. 34,7 % se včasih počuti razdražljivo.

36,1 % učencev je zaradi šole pogosto in zelo pogosto zaskrbljenih. Nikoli ni zaradi šole zaskrbljenih kar 18 % učencev.

54,2 % učencev za učenje in domače naloge porabi 1 do 2 uri na dan, 20,8 % pa manj kot 1 uro na dan. Več kot 2 uri dnevno za učenje in domače naloge porabi 25 % učencev.

12,5 % učencev se zaradi rednega šolskega dela vedno čuti preobremenjenih, zelo pogosto in pogosto 44,4 %, 27,8 % občasno, redko oziroma nikoli pa 11,1 % učencev.

Največ učencev iz Srbije – 27,8 % meni, da so zaradi šole preobremenjeni, ker je šola prezahtevna. 20,8 % učencev zaradi šole ni preobremenjenih. 13,9 % učencev je mnenja, da so preobremenjeni zaradi preveč obšolskih dejavnosti, 19,4 % pa da zaradi neustreznih učnih navad. 18 % učencev je preobremenjenih, ker se jim šola zdi prezahtevna.

80,5 % učencev obiskuje obšolske dejavnosti, od tega največkrat šport – 62,5 % in druge dejavnosti – 25 %, sledijo pa verouk – 12,5 %, pevski zbor – 8,3 %, jezikovna šola – 11,1 %, ples – 6,9 % in glasbena šola – 1,4 %.

23,6 % učencev porabi za obšolske dejavnosti več kot 3 ure na dan, 29,1 % 1 uro, 18 % 1 do 2 uri, 29,1 % pa 2 do 3 ure. Obšolske dejavnosti polovico učence sploh ne obremenjujejo (ocena 1) – tako meni 50 % učencev. 19,4 % učencev obremenjujejo srednje (ocena 3), 9,7 % pa precej in zelo (oceni 4 in 5).

31,9 % učencev ima dnevno na voljo več kot 4 ure prostega časa. 30,5 % ima na voljo 3 do 4 ure, 22,2 % 2 do 3, 15,3 % pa 2 uri ali manj. Večini učencev – 68 % se to zdi dovolj.

Za gledanje televizije in računalnik porabi 45,8 % učencev manj kot 1 uro na dan, več kot 3 ure pa le 16,7 % učencev. 55 % učencev bere manj kot 1 uro na dan, več kot 2 pa 15,3 %. Za hobije in šport porabi 19,4 % učencev več kot 3 ure na dan. 33,3 % se jih druži s prijatelji več kot 3 ure dnevno, za telefon in družbena omrežja pa večina učencev – 58,3 % porabi manj kot 2 uri dnevno.

Hrvaška

Osmošolci imajo na Hrvaškem tedensko 25 ur rednega pouka, izberejo pa lahko do 5 ur pouka izbirnih predmetov, ki pa niso obvezni. Skupno imajo torej od 25 do 30 ur pouka.

Tretjina anketiranih hrvaških učencev – 32,5 % % je s šolo zelo in precej zadovoljnih. S šolo je nezadovoljnih oziroma večinoma nezadovoljnih 12,5 % učencev. Le 17,5 % učencem se zdi šola zelo oziroma precej zahtevna. Da šola ni zahtevna meni 10 % učencev. 60 % učencem se zdi šola delno zahtevna.

32,5 % učencem se zdi šola zelo oziroma precej obremenjujoča. 37,5 % učencev šola ne obremenjuje oziroma večinoma ne obremenjuje. Šola delno obremenjuje 30 % učencev.

V šoli se ne počuti dobro oziroma večinoma ne počuti dobro 20 % učencev. Precej dobro in zelo dobro se v šoli počuti 42,5 % učencev, delno pa 37,5 % učencev.

12,5 % učencem šola predstavlja velik odpor, medtem ko 62,5 % učencem šola ne predstavlja oziroma večinoma ne predstavlja odpora.

35 % učencev je mnenja, da učitelji zelo oziroma precej prepoznavajo težave učencev v šoli in jim pomagajo. 35 % učencev je mnenja, da učitelji ne prepoznajo oziroma večinoma ne prepoznajo težave učencev, 30 % pa meni, da jih prepoznajo le delno.

Zelo z veseljem in precej z veseljem hodi v šolo 30 % učencev. 42,5 % jih v šolo ne hodi oziroma večinoma ne hodi z veseljem, 27,5 % pa jih z veseljem hodi v šolo le včasih.

Tudi hrvaške učence najbolj obremenjuje nenapovedano ustno ocenjevanje. Tako meni 35 % učencev. Pričakovanja staršev učence zelo srednje bremenijo, kar 40 % učencev je izbralo oceni 4 ali 5.

Preveč predmetov bremeni 37,5 % učencev (ocena 3), zelo pa 12,5 % učencev. 17,5 % učencev preveč predmetov v šoli ne obremenjuje (oceni 1 in 2).

Prekratki odmori so za hrvaške učence prav tako precej obremenjujoči – tako pravi kar 40 % učencev, ki so izbrali odgovora 4 in 5. Prekratki odmori sploh ne obremenjujejo 27,5 % učencev.

Dolgotrajno sedenje za učence ni pretirano obremenjujoče – 47,5 % jih je izbralo odgovora 1 in 2. 20 % učencev dolgotrajno sedenje zelo bremeni.

Zelo pogosto in pogosto je v šoli utrujenih 65,5 % učencev, včasih 20 %, skoraj nikoli oziroma nikoli pa 12,5 % učencev.

45 % učencev je občasno nezmožnih koncentracije, 22,5 % učencev se je zelo pogosto in pogosto nezmožnih koncentrirati, 32,5 % pa jih s koncentracijo nikoli nima težav.

45 % učencev včasih čuti napetost. Takšnih, ki nikoli ne občutijo napetosti je 7,5 %. Zelo pogosto in pogosto v šoli občuti napetost 35 % učencev.

35 % učencev občasno občuti negotovost, zelo pogosto 22,5 %, skoraj nikoli in nikoli pa 25 %.

V šoli se skoraj nikoli oziroma nikoli ne počuti razdražljivo 30 % učencev. 35 % se včasih počuti razdražljivo.

45 % učencev je zaradi šole pogosto in zelo pogosto zaskrbljenih. Nikoli ni zaradi šole zaskrbljenih le 2,5 % učencev.

45 % učencev za učenje in domače naloge porabi 1 do 2 uri na dan, 10 % pa manj kot 1 uro na dan. Več kot 2 uri dnevno za učenje in domače naloge porabi 40 % učencev.

7,5 % učencev se zaradi rednega šolskega dela vedno čuti preobremenjenih, zelo pogosto in pogosto 42,5 %, 30 % občasno, redko oziroma nikoli pa 17,5 % učencev.

Največ učencev iz Hrvaške – 42,5 % meni, da so zaradi šole preobremenjeni, ker je šola prezahtevna, 15 % pa da zato, ker imajo preveč predmetov. 7,5 % učencev zaradi šole ni preobremenjenih. 17,5 % učencev je mnenja, da so preobremenjeni zaradi preveč obšolskih dejavnosti, 17,5 % pa da zaradi neustreznih učnih navad.

Kar 97,5 % učencev obiskuje obšolske dejavnosti, od tega največ učencev šport – 55 % in verouk – 35 %, sledijo pa jezikovne šole – 25 %, druge dejavnosti – 25 %, glasbena šola – 17,5 %, pevski zbor – 12,5 % in ples – 12,5 %.

32,5 % učencev porabi za obšolske dejavnosti več kot 3 ure na dan, 12,5 % 1 uro, 25 % 1 do 2 uri, 30 % pa 2 do 3 ure. 27,5 % učencev obšolske dejavnosti sploh ne obremenjujejo (ocena 1). 22 % učencev obremenjujejo malo (ocena 2), 25 % učencev obremenjujejo srednje (ocena 3), 25 % pa precej in zelo (oceni 4 in 5).

25 % učencev ima dnevno na voljo več kot 4 ure prostega časa. 25 % ima na voljo 3 do 4 ure, 25 % 2 do 3, 25 % pa 2 uri ali manj. Večini učencev – 67,5 % se to ne zdi dovolj.

Za gledanje televizije in računalnik porabi 50 % učencev manj kot 1 uro na dan, več kot 3 ure pa le 2,5 % učencev. 47,5 % učencev bere manj kot 1 uro na dan, več kot 2 pa 10 %. Za hobije in šport porabi 25 % učencev več kot 3 ure na dan. 25 % se jih družijo s prijatelji več kot 3 ure dnevno, za telefon in družbena omrežja pa večina učencev – 57,5 % porabi manj kot 2 uri dnevno.

Skupne ugotovitve

Raziskava je pokazala, da so z rednim šolskim delom – številom ur pouka najmanj obremenjeni učenci na Hrvaškem, saj imajo tedensko 25 ur pouka. Izberejo lahko tudi nekaj izbirnih predmetov, ki pa niso obvezni. Največ ur pouka imajo v Srbiji, in sicer tedensko 30 ur – 27 ur rednega pouka in najmanj 3 ure pouka izbirnih predmetov. Učenci 9. razreda v Sloveniji imajo najmanj 27,5 ur pouka – 25,5 ur rednega pouka in 2 uri izbirnih predmetov.

Najmanj so s šolo na splošno zadovoljni učenci na Hrvaškem – zelo in precej zadovoljnih jih je tretjina - 32,5 %. Več kot polovica slovenskih (50,8 %) in srbskih učencev (51,3%) je šolo zelo in precej zadovoljnih. S šolo nezadovoljnih oziroma večinoma nezadovoljnih je največ učencev iz Slovenije – 21,3 %, sledijo učenci iz Hrvaške – 12,5 % in učenci iz Srbije – 7 %.

Največjemu odstotku učencev se zdi šola delno zahtevna – tako meni 60 % učencev iz Hrvaške, 44,3 % učencev iz Slovenije in 44,4 % učencev iz Srbije. Zelo in precej zahtevna se šola približno enakemu številu učencev iz Slovenije - 37,6 % in Srbije - 37,5 % in le 17,5 % učencem iz Hrvaške.

Šola se zdi zelo oziroma precej obremenjujoča največjemu številu otrok iz Slovenije – 42,6 %, nekoliko manjšemu številu učencev iz Hrvaške – 32,5 % in najmanjšemu številu učencev iz Srbije – 27,8 %. Šola ne obremenjuje oziroma večinoma ne obremenjuje največje število otrok iz Hrvaške – 37,5 % in najmanjše število učencev iz Slovenije – 21,3 %.

Najbolje se v šoli počutijo učenci iz Slovenije – zelo in precej dobro kar 62,3 % učencev. Zelo in precej dobro se v šoli počuti nekoliko manj hrvaških učencev – 42,5 % in srbskih

– 43 %. V šoli se ne počuti dobro oziroma večinoma ne počuti dobro največ srbskih učencev - 23,5 %, sledijo slovenski učenci - 21,3 %, in hrvaški - 20 %.

Največji odpor imajo do šole učenci iz Srbije – takega mnenja je 23,5 % učencev. Sledijo učenci iz Slovenije – 19,6 % in učenci iz Hrvaške – 12,5 %.

Največje število učencev iz Srbije – 48,6 % je mnenja, da učitelji zelo oziroma precej prepoznavajo težave učencev in jim pri tem pomagajo. Sledijo učenci iz Slovenije – 37,7 % in učenci iz Hrvaške – 35,5%. Da učitelji ne prepoznajo oziroma večinoma ne prepoznajo težave učencev meni največ učencev iz Slovenije – 41 %. Sledijo učenci iz Hrvaške – 35 % in učenci iz Srbije – 20,8 %.

Zelo in precej z veseljem hodi v šoli največji odstotek učencev iz Srbije – 52,7 %, najmanj z veseljem hodijo v šolo slovenski učenci – zelo in precej samo 26,2 %. V šolo z veseljem hodi 30 % hrvaških učencev.

Učence vseh treh šol najbolj obremenjuje nenapovedano ustno ocenjevanje, in sicer najbolj slovenske učence – 42,6 %, najmanj pa hrvaške – 35 %.

Pričakovanja staršev najbolj bremenijo hrvaške učence – 40 % precej in zelo. Najmanj pričakovanja staršev bremenijo srbske učence - 30,5 %.

Preveč predmetov precej obremenjuje 32,8 % učencev iz Slovenije, 26,4 % učencev iz Srbije in 37,5 % učencev iz Hrvaške. S preveč predmeti je zelo obremenjenih 14,7 % učencev iz Slovenije, 13,9 % učencev iz Srbije in 12,5 % učencev iz Hrvaške.

Prekratki odmori so najbolj obremenjujoči za slovenske učence – tako pravi kar 52,5 % anketirancev. Za hrvaške in srbske učence so prekratki odmori skoraj enako obremenjujoči – tako meni 40,3 % srbskih učencev in 40 % hrvaških učencev.

Dolgotrajno sedenje za učence ni pretirano obremenjujoče. Zelo bremeni 22,9 % učencev iz Slovenije, 19,4 % učencev iz Srbije in 20 % učencev iz Hrvaške.

Zelo pogosto in pogosto je v šoli utrujenih največ hrvaških učencev – kar 65,5 %, le nekoliko manj pa slovenskih – 54,1 % in srbskih učencev – 55,5 %. Skoraj nikoli ni v šoli utrujenih največ srbskih učencev – 13,8 %, najmanj pa slovenskih – 6,6 %.

Največ srbskih učencev – 36 % se je zelo pogosto ali pogosto nezmožnih koncentrirati. Sledijo slovenski učenci – 29,5 % in hrvaški učenci – 22,5 %.

Zelo pogosto in pogosto čuti napetost v šoli približno enako število učencev vseh treh sodelujočih šol - 34,4 % slovenskih učencev, 34,7 % srbskih učencev in 35 % hrvaških učencev. Nikoli v šoli ne občuti napetosti največ srbskih učencev – 12,5 %, najmanj pa slovenskih – 4,9 %.

Negotovost v šoli zelo pogosto občuti največ hrvaških učencev - 22,5 %, najmanj pa slovenskih - 8,2 %.

Zaradi šole je zelo pogosto in pogosto zaskrbljenih največ učencev iz Slovenije – 45,9 %, sledijo učenci iz Hrvaške – 45 %, najmanj pa učencev iz Srbije – 36,1 %. Nikoli ni zaradi šole zaskrbljenih največ učencev iz Srbije – 18 %, najmanj pa učencev iz Slovenije – le 1,6 %.

Največ učencev vseh treh šol – 44,3 % učencev iz Slovenije, 54,2 % učencev iz Srbije in 45 % učencev iz Hrvaške za domače naloge in učenje dnevno porabi 1 do 2 uri. Veliko je tudi učencev, ki za učenje in domače naloge porabijo manj kot 1 uro na dan – največ slovenskih – 31 %, sledijo Srbi – 20,8 % in Hrvati – 10 %. Več kot 2 uri na dan za učenje in domače naloge porabijo hrvaški učenci – 40 %, najmanj pa slovenski – 24,5 % (Srbi - 25 %).

Zelo pogosto in pogosto se zaradi rednega šolskega dela čuti preobremenjenih največ slovenskih učencev – kar 55,7 %. Sledijo srbski učenci – 44,4 % in hrvaški učenci – 42,5 %. Vedno se zaradi rednega šolskega dela čuti preobremenjenih 8,2 % učencev iz Slovenije, 12,5 % učencev iz Srbije in 7,5 % učencev iz Hrvaške. Skoraj nikoli in nikoli se zaradi rednega šolskega dela ne čuti preobremenjenih največ hrvaških učencev – 7,5 %, najmanj pa slovenskih – 3,3 %.

Največ učencev slovenskih učencev – 31,1 % in hrvaških učencev – 42,5 % je mnenja, da so zaradi šole preobremenjeni, ker je šola prezahtevna. Zanimivo je, da je takšnega mnenja le 18 % srbskih učencev. Največ srbskih učencev – 27,8 % je mnenja, da so šolo preobremenjeni, ker imajo preveč predmetov. Podobnega mnenja je tudi 29,5 % slovenskih učencev in nekoliko manj – 15 % hrvaških učencev. Zaradi šole ni preobremenjenih največ srbskih učencev – 20,8 %, najmanj pa hrvaških – 7,5 % (slovenskih – 9,8 %). Zanimivo je, da je dokaj visok odstotek učencev (19,4 % srbskih, 18 % slovenskih in 17,5 % hrvaških) iz vseh treh držav mnenja, da so zaradi šole preobremenjeni zaradi neustreznih učnih navad. Največ hrvaškim učencem – 17,5 % se

zdi, da so preobremenjeni zaradi preveč obšolskih obveznosti. Enakega mnenja je 13,9 % srbskih učencev in 11,5 % slovenskih učencev.

Najbolj številčno obšolske dejavnosti – izven rednega pouka obiskujejo hrvaški učenci – kar 97,5 %, najmanj pa srbski – 80,5 %. Obšolske dejavnosti obiskuje 85,2 % slovenskih učencev. Najbolj obiskana obšolska dejavnost je šport, saj ga obiskuje kar 52,4 % slovenskih učencev, 55 % hrvaških učencev in 62,5 % srbskih učencev. Najmanj obiskana obšolska dejavnost med slovenskimi učenci je pevski zbor, med srbskimi glasbena šola, med hrvaškimi pa prav tako pevski zbor in ples. Precej obiskana obšolska dejavnost na Hrvaškem je tudi jezikovna šola – obiskuje jo kar 25 % anketirancev (v Sloveniji 9,8 %, v Srbiji pa 11,1 %).

Največ ur za obšolske dejavnosti porabijo učenci iz Slovenije – 44,7 % učencev porabi zanje več kot 3 ure na dan (hrvaški učenci 32,5 %, srbski pa 23,6 %). Najmanj obšolske dejavnosti obremenjujejo učence iz Srbije – kar 50 % jih sploh ne obremenjujejo. Sledijo učenci iz hrvaške – 27,5 % in učenci iz Slovenije – 16,4 %. Obšolske dejavnosti zelo oziroma precej obremenjujejo največ učencev iz Hrvaške – 25 %. Sledijo učenci iz Slovenije - 21,3 % in učenci iz Srbije – 9,7 %.

Največ prostega časa – več kot 4 ure dnevno imajo na voljo učenci iz Srbije (31,9 % učencev). Sledijo učenci iz Hrvaške – 25 % in učenci iz Slovenije – 13,1 %. Največ učencev iz Slovenije – 34,4 % ima na voljo 2 do 3 prostega časa dnevno, veliko – 31,1 % pa 2 uri ali manj. Najbolj so s količino prostega časa zadovoljni učenci v Srbiji – 68 % jih je mnenja, da ga imajo dovolj. Najmanj zadovoljni so hrvaški učenci – da ga imajo dovolj meni 32,5 % učencev. Več kot polovici slovenskih učencev – 54,1 % se zdi, da imajo premalo prostega časa. Tako meni tudi 67,5 % hrvaških učencev.

Presenetljiv je podatek, da večina anketiranih učencev (73,8 % Slovencev, 50 % Hrvatov in 45,8 % Srbov) za gledanje televizije in uporabo računalnika porabi manj kot 1 uro na dan. Na telefonu največ časa – 2 do 3 ure dnevno preživijo hrvaški učenci – takšnih je 32,5 %, več kot 3 ure pa srbski – 23,6 %. Z branjem najraje prosti čas preživljajo hrvaški učenci – 1 do 2 uri dnevno jih bere kar 42,5 %. Večina učencev bere manj kot 1 uro na dan – 73,8 % slovenskih učencev, 55,5 % srbskih in 47,5 % hrvaških. Najraje se s prijatelji družijo učenci iz Srbije – 33,3 % več kot 3 ure na dan, najmanj pa učenci iz Slovenije – kar 26,2 % manj kot 1 uro na dan.

Preverjanje hipotez

Ko sva strnili, kar sva ugotovili, sva želeli preveriti, ali najine zastavljene hipoteze držijo.

Ugotovili sva, da:

- **prva hipoteza** – »Večino učencev vseh treh šol šola obremenjuje, kar se kaže kot utrujenost, napetost in zaskrbljenost« **DELNO DRŽI.**

Več kot polovica učencev vseh treh šol (65,5 % hrvaških učencev, 55,5 % srbskih učencev in 54,1 % slovenskih učencev) je v šoli zelo pogosto oziroma pogosto utrujenih. Skoraj polovica slovenskih učencev – 45,9 % in hrvaških učencev – 45 % je zaradi šole zelo pogosto in pogosto zaskrbljenih. Nekoliko manj so zaradi šole zaskrbljeni učenci iz Srbije – zelo pogosto in pogosto 36,1 % učencev. Več kot tretjina učencev vseh šol v šoli zelo pogosto in pogosto čuti napetost.

- **druga hipoteza** - »Slovenski osnovnošolci so s šolo manj obremenjeni kot njihovi vrstniki na Hrvaškem in v Srbiji – imajo manj ur pouka, za učenje in domače naloge pa porabijo manj časa« **DELNO DRŽI**

Slovenski devetošolci imajo tedensko 27.5 ur pouka - 25.5 ur rednega pouka in 2 uri izbirnih predmetov, kar je 2.5 ure več kot hrvaški učenci in 2.5 ure manj kot srbski učenci. Z rednim šolskim delom – številom ur pouka – so najmanj obremenjeni učenci na Hrvaškem, saj imajo tedensko samo 25 ur pouka, in le po želji več, v kolikor izberejo katerega od neobveznih izbirnih predmetov. Srbski osmošolci imajo tedensko 30 ur pouka. Za učenje in domače naloge porabi približno polovica učencev (54,2 % Srbov, 45 % Hrvatov in 44,3 % Slovencev) vseh treh sodelujočih šol dnevno 1 do 2 uri. Največ časa učenju in domačim nalogam posvetijo hrvaški učenci – 40 % več kot 2 uri na dan, najmanj pa slovenski – le 24,5 %. Kar 31 % slovenskih učencev porabi za učenje in domače naloge manj kot 1 uro na dan.

- **tretja hipoteza** – »Učenci vseh treh šol za naloge in učenje porabijo več časa kot za obšolske dejavnosti« **NE DRŽI.**

Učenci za obšolske dejavnosti dnevno porabijo več časa kot za učenje in domače naloge – največ, kar 3 ure dnevno, ga porabijo slovenski učenci (44,7 %), sledijo hrvaški (32,5 %) in srbski (23,6 %). 2 do 3 ure dnevno za obšolske dejavnosti porabi največ hrvaških učencev – 30 %, sledijo srbski učenci – 29,1 % in slovenski – 13,1 %.

- **četrta hipoteza** – »Učencem vseh treh sodelujočih šol predstavlja največjo obremenitev veliko število predmetov v šoli in pričakovanja staršev« **DELNO DRŽI.**

Učence vseh treh šol najbolj obremenjuje nenapovedano ustno ocenjevanje, in sicer najbolj slovenske učence - 42,6 %, najmanj pa hrvaške – 35 %. Preveč predmetov zelo obremenjuje 14,7 % učencev iz Slovenije, 13,9 % učencev iz Srbije in 12,5 % učencev iz Hrvaške. Pričakovanja staršev hrvaške učence bolj obremenjujejo kot nenapovedano ustno ocenjevanje – kar 40 % učencev zelo oziroma precej.

- **peta hipoteza** – »Slovenski osnovnošolci imajo v primerjavi z vrstniki iz Hrvaške in Srbije več obšolskih dejavnosti in manj prostega časa« **DELNO DRŽI.**

Najbolj številčno obšolske dejavnosti obiskujejo hrvaški učenci – kar 97,5 %. Obšolske dejavnosti obiskuje 85,2 % slovenskih učencev. Največ prostega časa imajo na voljo učenci iz Srbije – več kot 4 ure dnevno kar 31,9 % učencev. Le 13,1 % slovenskih učencev ima dnevno na voljo več kot 4 ure prostega časa. Veliko slovenskih učencev – 31,1 % ima na voljo manj kot 2 uri prostega časa dnevno.

- **šesta hipoteza** – »Obšolske dejavnosti ne vplivajo na preobremenjenost učencev« **DELNO DRŽI.**

Obšolske dejavnosti zelo in precej obremenjujejo kar 25 % hrvaških učencev. Sledijo slovenski učenci – 21,3 % in srbski učenci – 9,7 %. Obšolske dejavnosti najmanj obremenjujejo srbske učence – kar 50 % jih sploh ne. Sledijo hrvaški učenci – 27,5 % in slovenski – 16,4 %.

- **sedma hipoteza** – »Učenci vseh treh šol imajo na voljo dovolj prostega časa« **DELNO DRŽI**

Več kot polovici slovenskih učencev – 54,1 % in večini hrvaških učencev – 67,5 % se zdi, da imajo premalo prostega časa. Najbolj so s količino prostega časa zadovoljni srbski učenci, ki ga tudi sicer imajo največ na voljo – tako meni 68 % učencev.

6. ZAKLJUČEK

V nalogi sva prikazali, kako učenci 9. razreda naše šole in učenci 8. razreda naših partnerskih šol iz Srbije in Hrvaške doživljajo šolo. Z metodo anketiranja sva ugotovili, da veliko učencev z veseljem obiskuje šolo, nekoliko manj sva bili zadovoljni s podatkom, da jih skoraj polovico šola obremenjuje, kar se kaže kot utrujenost, napetost in zaskrbljenost. Učenci kar nekaj ur na teden posvečajo organiziranim obšolskim dejavnostim – v povprečju 2 do 3 na teden. Učenci zaradi obšolskih dejavnosti niso preobremenjeni. Domače naloge in učenje jih pretirano ne obremenjujejo.

Zavedava se, da je raziskovalna naloga narejena na premajhnem vzorcu anketirancev, da bi lahko rezultate posploševali na celotne sodelujoče države. Vendar pa sva kljub temu mnenja, da je najina raziskava pripomogla k razumevanju stopnje obremenjenosti učencev v šoli.

7. VIRI IN LITERATURA

1. HBSC Survey 2009/2010 – dostopno na <http://www.hbsc.org/publications/international/> (11.10. 2019)
2. Marjanovič Umek, L. idr.: Analiza predmetnika osnovne šole. Ljubljana : Pedagoška fakulteta, 2012.
3. Novak, H., idr: Obremenitve osnovnošolcev : posledice in vzroki. Radovljica : Didakta, 1995.
4. Raziskava o obremenjenosti učenk in učencev (2019), dostopno na: <https://www.zrss.si/objava/raziskava-o-obremenjenosti-ucenk-in-ucencev> (3.12. 2019)
5. Raziskava: Slovenski učenci ne marajo šole, dostopno na <https://www.delo.si/novice/slovenija/raziskava-slovenski-ucenci-ne-marajo-sole.html> (12. 2. 2019)
6. Šebart Kovač, M. idr.: Podatki iz mednarodnih raziskav v povezavi s problematiko obremenjenosti otrok – ali preobremenjenost kot posledica diskurza. Sodobna pedagogika. 2004, št. 5, december.

8. PRILOGE

Priloga 1 – Vprašalnik za Slovenijo

Pozdravljen/-a.

Sva Ajda in Špela, učenki 8. razreda. V okviru raziskovalne naloge delava raziskavo o obremenjenosti osnovnošolcev s šolskim delom in obšolskimi dejavnostmi. Zelo veseli bova, če nama boš pri tem s svojimi odgovori v pomoč, za kar se ti že vnaprej zahvaljujema. Vprašalnik je v celoti anonimen.

1. Trditve o šoli (ustrezno označi).

	DA zelo	DA precej	DELNO – včasih da, včasih ne	VEČINOMA ne	NE
Na splošno sem s šolo zadovoljen / zadovoljna.					
Šola se mi zdi zahtevna.					
Šola me obremenjuje.					
V šoli se dobro počutim.					
Šola mi predstavlja velik odpor in najraje se ne bi nikoli več vrnil/-a.					
Če imam v šoli težave, jih učitelj prepozna in mi pomaga.					
Z veseljem hodim v šolo.					

2. V kolikšni meri te naslednje situacije obremenjujejo? Označi z ocenami od 1 do 5, pri čemer 1 pomeni NAJMANJ, 5 pa NAJBOLJ.

	1	2	3	4	5
• nenapovedano ustno ocenjevanje					
• pričakovanja staršev					
• preveč predmetov					
• prekratki odmori med urami					
• dolgotrajno sedenje					

3. Kako pogosto si v šoli:

	zelo pogosto	pogosto	včasih	skoraj nikoli	nikoli
utrujen					
nezmožen koncentracije					
napet					
negotov					
razdražljiv					
zaskrbljen					

4. Koliko ur na dan porabiš za učenje in domače naloge

- a) manj kot 1 uro
- b) 1 do 2 uri
- c) 2 do 3 ure
- d) več kot 3 ure

5. Kako pogosto si zaradi šolskega dela – rednega pouka in učenja preobremenjen?

- a) vedno
- b) zelo pogosto
- c) pogosto
- d) občasno
- e) redko
- f) skoraj nikoli
- g) nikoli

6. Zakaj misliš, da si zaradi šole preobremenjen?

- a) ker je preveč predmetov
- b) ker je šola prezahtevna
- c) ker nimam ustreznih učnih navad
- d) ker imam preveč obšolskih dejavnosti
- e) zaradi šole nisem preobremenjen

7. Ali obiskuješ kakšne obšolske dejavnosti – izven rednega pouka?

- a) DA
- b) NE

8. Katere obšolske dejavnosti obiskuješ?

- a) verouk
- b) šport
- c) pevski zbor
- d) glasbena šola
- e) jezikovna šola
- f) ples
- g) drugo

9. Koliko časa na teden porabiš za obšolske dejavnosti?

- a) 1 uro
- b) 1 do 2 uri
- c) 2 do 3 ure
- d) več kot 3 ure

10. V kolikšni meri te obšolske dejavnosti obremenjujejo? (obkroži oceno od 1 do 5 – 1 – me ne obremenjujejo; 5 – me zelo obremenjujejo)

1   2   3   4   5

11. Koliko prostega časa imaš povprečno dnevno na voljo?

- a) 2 uri ali manj
- b) 2 do 3 ure
- c) 3 do 4 ure
- d) 4 do 5 ur
- e) več kot 5 ur

12. Ali se ti to zdi dovolj?

- a) DA
- b) NE

13. Koliko časa na dan porabiš za naslednje dejavnosti

	manj kot 1 uro	1 do 2 uri	2 do 3 ure	več kot 3 ure
gledanje TV, računalnik				
telefon – družbena omrežja ...				
druženje s prijatelji				
branje				
hobiji, šport				

Priloga 2 – Vprašalnik za Srbijo

Zdravo.

Mi smo Ajda i Špela, učenice 8. razreda Osnovne škole Ljudski vrt Ptuj. Kao deo istraživačkog zadatka vršimo istraživanje opterećenja učenika osnovne škole sa školskim radu i vanškolskim aktivnostima. Bićemo vrlo srećni ako nam možete pomoći u odgovorima na čemu vam se unapred zahvaljujemo. Upitnik je potpuno anoniman.

1. Moje mišljenje o školi (označi).

	DA vrlo	DA prilično	DELIMIČNO – nekad da, nekad ne	UGLAVNOM ne	NE
Uopšte, zadovoljan sam školom.					
Školu smatram zahtevnom / teškom.					
Škola me opterećuje.					
U školi se dobro osećam.					
Škola mi predstavlja veliki otpor i najradije se nikada više ne bi vratilo / vratila.					
Ako imam problema u školi, nastavnik ih prepoznaje i pomaže mi.					
Drago mi je da idem u školu.					

2. Šta te najviše opterećuje o odnosu na školu (Označi ocenom od 1 do 5 - 1 znači NAJMANJE, a 5 NAJVIŠE).

	1	2	3	4	5
• nenajavljeno usmeno ocenjivanje					
• očekivanja roditelja					
• previše predmeta					
• prekratki odmori između časova					
• dugo sedenje					

3. Koliko često si u školi:

	vrlo često	često	ponekad	skoro nikad	nikad
umoran					
nesposoban da se koncentrišeš					
napet					
nesiguran					
razdražljiv					
zabrinut					

4. Koliko sati dnevno potrošiš na učenje i domaće zadatke?

- a) manje od 1 sata
- b) 1 do 2 sata
- c) 2 do 3 sata
- d) više od 3 sata

5. Koliko često si preopterećen školskim radom – redovnom nastavom i učenjem?

- a) uvek
- b) vrlo često
- c) često
- d) ponekad
- e) retko
- f) skoro nikad
- g) nikad

6. Zašto misliš da si zbog škole preopterećen?

- a) previše predmeta
- b) zato što je škola previše zahtevna
- c) nemam dobre navike učenja
- d) jer imam previše vannastavnih aktivnosti
- e) zbog škole nisam preopterećen

7. Da li pohađaš bilo kakve vannastavne aktivnosti - van uobičajenih školskih sati?

- a) DA
- b) NE

8. Koje vannastavne aktivnosti pohađaš?

- a) veronauku
- b) sport
- c) hor
- d) muzičku školu
- e) školu jezika
- f) ples
- g) drugo

9. Koliko vremena **nedeljno provodiš na vannastavnim aktivnostima?**

- a) 1 sat
- b) 1 do 2 sata
- c) 2 do 3 sata
- d) više od 3 sata

10. Koliko te vannastavne aktivnosti opterećuju? (okruži broj od 1 do 5 - **1 –uopšte me ne opterećuju; 5 - jako me opterećuju)**

1   2   3   4   5

11. Koliko slobodnog vremena u prosjeku imaš dnevno?

- a) 2 sata ili manje
- b) 2 do 3 sata
- c) 3 do 4 sata
- d) 4 do 5 sati
- e) više od 5 sati

12. Dali ti je to dovoljno?

- a) DA
- b) NE

13. Koliko vremena dnevno potrošiš na sljedeće aktivnosti?

	manje od 1 sata	1 do 2 sata	2 do 3 sata	više od 3 sata
gledanje televizije, kompjuter				
telefon - društvene mreže ...				
druženje sa prijateljima				
čitanje				
hobiji, sport				

Priloga 3 – Vprašalnik za Hrvaško

Pozdrav.

Mi smo Ajda i Špela, učenice 8. razreda Osnovne škole Ljudski vrt Ptuj. Kao dio istraživačkog zadatka vršimo istraživanje opterećenja učenika škole sa školskim radom i izvanškolskim aktivnostima. Bit ćemo jako sretni ako nam možeš pomoći svojim odgovorima, na čemu ti se unaprijed zahvaljujemo. Upitnik je potpuno anoniman.

1. Moje mišljenje o školi (označi odgovarajuće)

	DA vrlo	DA mnogo	DJELOMIČNO – ponekad da, ponekad ne	UGLAVNOM ne	NE
Sve ukupno sam zadovoljan / zadovoljna školom.					
Školu smatram teškom.					
Škola me opterećuje.					
U školi se dobro osjećam.					
Škola mi predstavlja veliki otpor i najradije se nikad više ne bi vratio/vratila.					
Ako imam problema u školi, učitelj ih prepoznaje i pomaže mi.					
Rado idem u školu.					

2. Što te najviše opterećuje u vezi sa školom? (označi ocjenom od 1 do 5 – 1 znači NAJMANJE a 5 NAJVIŠE).

	1	2	3	4	5
• nenajavljeno usmeno ocjenjivanje					
• očekivanja roditelja					
• previše predmeta					
• suviše kratke pauze tijekom sati					
• dugo sjedenje					

3. Koliko često si u školi:

	vrlo često	često	ponekad	gotovo nikad	nikad
umoran					
nesposoban za koncentraciju					
napet					
nesiguran					
razdražljiv					
zabrinut					

4. Koliko sati dnevno potrošiš na učenje i domaće zadatke?

- a) manje od 1 sata
- b) 1 do 2 sata
- c) 2 do 3 sata
- d) više od 3 sata

5. Koliko često si preopterećen školskim radom – redovitom nastavom i učenjem?

- a) uvijek
- b) vrlo često
- c) često
- d) povremeno
- e) rijetko
- f) gotovo nikad
- g) nikad

6. Zašto misliš da si preopterećen zbog škole?

- a) jer ima previše predmeta
- b) jer je škola previše zahtjevna
- c) jer nemam dobre navike učenja
- d) jer imam previše izvannastavnih aktivnosti
- e) zbog škole nisam preopterećen

7. Pohađaš li koje izvannastavne aktivnosti - izvan redovne školske nastave?

- a) DA
- b) NE

8. Koje izvannastavne aktivnosti pohađaš?

- a) vjeronauk
- b) sport
- c) zbor
- d) glazbenu školu
- e) školu jezika
- f) ples
- g) drugo

9. Koliko vremena tjedno provodiš na vannastavnim aktivnostima?

- a) 1 sat
- b) 1 do 2 sata
- c) 2 do 3 sata
- d) više od 3 sata

10. Koliko te vannastavne aktivnosti opterećuju? (okruži ocjenu od 1 do 5 – 1 znači ME UOPŠTE NE OPTEREĆUJU; 5 – VRLO ME OPTEREĆUJU)

1   2   3   4   5

11. Koliko slobodnog vremena prosječno imaš dnevno?

- a) 2 sata ili manje
- b) 2 do 3 sata
- c) 3 do 4 sata
- d) više od 5 sati

12. Misliš li da je to dovoljno?

- a) DA
- b) NE

13. Koliko vremena dnevno provodiš na sljedećim aktivnostima?

	manje od 1 sata	1 do 2 sata	2 do 3 sata	više od 3 sata
gledanje televizije, kompjuter				
telefon – društvene mreže ...				
druženje s prijateljima				
čitanje				
hobiji, sport				

